

25.82x23.67	1/3	6 עמוד	הארץ - כותרת	27/05/2016	53453846-8
28150 תנועת אום"קאריה אבנרי ראש תנועת אום - 28150					

עמוס הראל

הדיון על הרחבת הקואליציה ומינויו של אביגדור ליברמן לשר הביטחון, הצטמצם לקראת סוף השבוע לעניין אחד: דרישתו של השר נפתלי בנט, יו"ר הכית היהודי, לשדרוג מעמדו של הקבינט המדיני-ביטחוני. בנט נימק את תביעתו, שאינה נוגעת הפעם לתיקים או לתקציבים, בטענות עקרוניות בעלי משקל. אבל המסר ברור: חזוקת הקבינט נדרש כמשקל נגד למינויו של אדם שנוי במחלוקת לתפקיד השני בחשיבותו בממשלה.

2 לאחר מותו, לעג ראש המוסד לשעבר מאיר דגן להסגרתו של נתניהו באישור מבצעים. בנסיבות הנוכחיות, ייתכן שבהסגרתו הזו יש היבט חיובי. נתניהו חזר בו מכוונתו לתקוף את אתרי הגרעין באיראן וניהל בדרך כלל מדיניות שקולה ואחראית בטיפול בחזית הלא יציבה בסוריה ובלבנון. גם בשני המבצעים שאליהם יצא ברצועת עזה, "עמוד ענן" ב-2012 והמל"ח חמה ("צוק איתן") בקיץ 2014, נמנע מגלישה למהלכים נרחבים ומסוכנים. מאז חודש אוקטובר, כשעלו בסביבתו רעיונות מרחיקי לכת לענישה קולקטיבית – הרס מסיבי של בתי משפחות מחבלים, סגרים וכתרים, מניעת יציאה לעבודה מפלסטינים ועוד – שר הביטחון היוצא, יעלון והרמטכ"ל גדי איזנקוט, היו שם כדי לרסנו. כעת, ראש הממשלה עובר ממעמד של מרוסן למרסן. אין לו ברירה אחרת. הביטחון נותר הקלף העיקרי של נתניהו, שבוכות הוא שורד מערכת בחירות אחרי מערכת בחירות, למרות השערוריות, מפרשת המתנתו בקדנציה הראשונה ועד "ביביטורס" שנדונה בדר"ח המבקר השבוע.

גם הצהרותיו של ראש הממשלה, בנימין נתניהו, מכוונות לאותו עניין, מבלי לגעת בו במפורש. בדבריו בסיעת הליכוד ביום שני, הוכר ששר ביטחון לא מקבל החלטות לבד. גם בטקס החתימה על ההסכם הקואליציוני של שום נתניהו הדגיש שהובלת העניין הביטחוני תיעשה במשותף ובשילוב עם ראשי זרועות הביטחון. ברמז לאותן דאגות, ליברמן התבדח כי עבר "ניתוח להארכת הפתיל הקצר", כאילו אמר: השתניתי והתמתנתי, ראו איך אני מביע צער על הדברים החריפים שאמרת על נתניהו רק לפני שבועות אחדים.

נתניהו ידע לרוקן חלק מהסמכויות של שרים שעליהם סמך פחות בעבר. גם הקדנציה האחרונה של ליברמן כשר, במשך רד החוק, התאפיינה בהתמקדות במזרח אירופה ובאפריקה (בין היתר במסע דיפלומטי בעת משבר חטיפת הנערים לפני שני תיים), בזמן שהיחסים עם מדינות מערב אירופה, נוהלו במידה רבה משרדים אחרים. במשרד הביטחון, אחד התחומים הרגישים ביותר הוא דיוני המו"גים (מבצעים וגניחות) שבהם מאושרת פעילות מבצעית, מרביתן חשאית. בתקופתו של משה (כוגי) יעלון, מרכז הכובד היה בדיונים בלשכת השר בתל אביב. עד מהרה יתברר אם נתניהו מתכוון להזיז את הפיקוח שלו על סמכויות האישור ולקבוע עוד דיונים בלשכתו בירושלים. בראיון האחרון שלו, ששידרה אילנה דיין בערוץ

טקס החתימה על ההסכם הקואליציוני, השבוע. הביטחון הוא הקלף העיקרי שבזכותו נתניהו נבחר שוב ושוב צילום: אמיל סלמן

מי יתלהם ומי ירסן

לא מזמן חסם שר הביטחון את ראש הממשלה לנוכח הצעות מתלהמות לענישה קולקטיבית, כעת נראה שהתפקידים יתחלפו • דרישת בנט לחזק את הקבינט מצטיירת כניסיון ליצור משקל נגד לליברמן • ואיזה סיוע ביטחוני רוצה יוון מישראל

תהיה לו בדיעבד חשיבות היסטורית, או ימצא בו עניין מנקודת ראותה של ועדת החקירה הבאה.

נמר של נייר

מי שמוכר במפורש את הוועד דות הבאות הוא בנט, הנשען על חווייתו כמ"פ מילואים במלחמת לבנון השנייה וכחבר קבינט בי"מי "צוק איתן". בנט מסתמך על טיוטת דר"ח המבקר שהופצה באחרונה, שמתחה ביקורת קשה על תפקוד הקבינט ומנצל אותה, ואת צירוף ליברמן, כדי להעלות שוב דרישות שנתניהו דחה בעת המשא

החולשת על תקציבי עתק וקשרים ביטחוניים רגישים, טומן בחובו כוח כלכלי אדיר, שעיקרו סמוי מן העין.

השניים ציטטו מחוות הדעת של היועץ המשפטי לממשלה לשעבר יהודה וינשטיין, שבה דווקא נימק את החלטתו לסגור את התיק העיקרי נגד ליברמן ב-2012. ליברמן, כתב וינשטיין, "העמיד עצמו לכאורה במצב של תלות אפשרית באנשי עסקים" ובמצב של "חשש לניגוד עניינים". המכתב התקבל, ובוודאי תויק, בלשכת נתניהו. תורת רבה כבר לא יביא, אבל אולי

לא במפתיע, היחיד שגילה **אומץ** ציבורי כלשהו היה האלוף (מיל') יעקב אור, כיום ראש המועצה הציבורית שליד תנועת **אומ"ץ**. לפני יותר מחודש נפטר יו"ר התנועה, **אריה אבנרי**, אור וממלא מקומו הזמני של **אבנרי** מעויה סגל, שלחו של שום מכתב לנתניהו, בו הזהירו מפני ההשלכות של מינוי ליברמן. המינוי, כתבו, "מעלה חשש מפני פגיעה בכיטחון המדינה ופגיעה באמון הציבור ברשויות". לדבריהם, לליברמן "עבר מפוקפק" ומינויו למשרה

חרדים לצאת מן השורה ולהכעיס את בעל הבית התורן במשרד הביטחון. תמיד יש איזה סיכוי לקבל איזה מינוי, או לפחות לגזור קופון מעסקה ביטחונית קטנה.

במשרד ההגנה היווני ביקשו בהקמת מנגנון מודיעין צבאי

53453853-6	27/05/2016	הארץ - כותרת	עמוד 6	2/3	8.87x23.77
תנועת אום"ק אריה אבנרי ראש תנועת אום - 28150					

ומתן על הרכבת הממשלה לפני מעט יותר משנה. הוא תובע למנות קצין בדרג גת אלוף משנה כמוזכיר הצבאי של שרי הקבינט ולשפר את תהליכי כי העברת המידע ולימוד החומר בקרב חברי הפורום. אלה המלצות טובות וראויות, אך בין השורות (הפרשנות על אחריות הכותב בלבד) אפשר לזהות ספקות שלו באשר למינוי שר הביטחון החדש ורצון לפצות עליו בחיזוק הקבינט. לבנט, כמו לראשי הסיעות האחרות, לא היתה העוצמה הפוליטית לחסום את מינוי ליברמן, משום שהדבר היה מביא לגיזות האפשרות להקמת ממשלת ימין רחבה. כתחליף, בחר לאגף את המהלך בטיעון עקרוני.

פלסטיני, תפקח מעתה על צעדיהם של שועלים ותיקים כיוסי כהן (מוסד), נדב ארגמן (שב"כ) והאלוף הרצי הלוי (אמ"ן). את מול, כפי שכל מי שמכיר את עבודת תת-הוועדה החשאית יכול היה לשער מראש, הודיע דיכטר לנתניהו שלא יסכים למינויה של ברקו והמינוי בוטל. מי שמתעקש לחפש משהו חיובי במצב הנוכחי ימצא זאת אולי בשדרוג מעמדו של השר יואב גלנט (כולנו) ממעמד של משקיף לחבר מלא בקבינט. המחסור בדמויות ביטחוניות מנוסות בקבינט אילץ את נתניהו לקדם את האלוף (מיל'), שנקט באחרונה קו מתון והקפיד לתת תמיכה לצה"ל לנוכח התקפות פוליטיות, חרף הסכסוך הישן עם הרמטכ"ל. נתניהו משמיע קול מרסן? גלנט מגן על איונקוט? אכן הגיעו ימים מעניינים.

המחסור בדמויות ביטחוניות בקבינט אילץ את נתניהו לקדם את ח"כ יואב גלנט

דו"ח המבקר מוזכר, לצד חולשת הקבינט, את השפעתה השורית של המועצה לביטחון לאומי (מל"ל). בינתיים טורפדה כנראה כוונת נתניהו למנות את תא"ל (מיל) אבריאל בר-יוסף לראש המל"ל הבא. זה היה המהלך האחרון של **אריה אבנרי** שהעלה ערב מותו חשדות לשחיתות נגד בר-יוסף, בפני נתניהו והפרקליטות. מועמד חדש עוד אין. גם מקורות סמכות אחרים היכולים לשמש משקל נגד לדומיננטיות של נתניהו וצה"ל, אינם רלוונטיים. ועדת החוץ והביטחון של הכנסת משולה לנמר של נייר. היו"ר היוצא, צחי הנגבי, יגשים בשבוע הבא את חלום הדורות ויהפוך לשר בלי תיק. אבי דיכטר מסתמך כמחליפו. בינתיים, התבשרנו בביטאון מפלגת השלטון כי ח"כ ענת ברקו (ליכוד) צפויה להתמנות ליו"ר ועדת המשנה הרגישה מכולן, לענייני שירותים חשאיים. כלומר שהח"כית, שעיקר פרסומה עד היום בטענה שהקושי של ערבים לבטא פ' דגושה מהווה הוכחה נחרצת לשלילת קיומו של עם

יוון-ישראל, המהפך

כשהרוחות בבית סוערות, נתניהו יכול לשאוב מעט נחת מהשיפור ביחסיה של ישראל עם כמה מדינות. סירובן של ממשלותיו לקדם את תהליך השלום עם הפלסטינים עלה למדינה באובדן תמיכה ניכר במערב אירופה, ובמשבר עם הממשל הדמוקרטי בארה"ב. ליחסים הכלכליים המתפתחים עם מדינות מזרח אסיה המושך הכי בוש פחות מפריע. נתניהו גם ניצל את הטלטלה הערבית לחיזוק הקשרים המדיניים, רובם סמויים מן העין, עם ירדן ומדינות במפרץ. במערב מסתמנת תחילתה של ברית אזורית חדשה, עם יוון וקפריסין, ובמידת מה גם עם מצרים. בביקורה של משלחת עיתונאים ישראלית באתונה בשבוע שעבר, אפשר היה לעמוד על התפנית ביחסיה של יוון לישראל. מפקד חיל האוויר היווני מתגאה כי הוא מחזיק בביתו ציור שמן של משה דיין, שהתגלגל לידיו דרך חבר יהודי יווני, מבעליה של מסעדת "אולימפיה" האגדית בתל אביב. בכיר במשרד ההגנה היווני שומר בלשכתו ספר צילום מי אוויר של ישראל, מתנת ראש אגף התכנון במטכ"ל, האלוף עמי קם נורקין, מביקור שנערך בשנה שעברה.

21.38x16.3	3/3	עמוד 26	הארץ - כותרת	27/05/2016	53453877-2
תנועת אום"קאריה אבנרי ראש תנועת אום - 28150					

מי יתלהם ומי ירסן

המשך מעמוד 6

וקוקה ליוון כדי לייצב ציר אווירי חלופי ולהמחיש שאינה מורקצה מחמת מיאוס בשל המשך הכיבוש בשטחים. יוון מקווה לחיזוק שיתוף הפעולה הצבאי, לעזרה מודיעינית ולהזדמנויות כלכליות, גם על רקע גילויי הגז הישראליים במזרח הים התיכון. אינה כה קשובה לשוועת העם הפלסטיני.

סדרת פגישות דחוסה עם אנשי ממשל ועיתונאים איפשהו מהמבט קצר על מדינה הנתונה עדיין בהלם, לנוכח המשבר הכ"לכלי החמור, ומכבש הדרישות מצד האיחוד האירופי ובעיקר קאנצלרית גרמניה, אנג'לה מר-קל. "זה סוג של כיבוש", אומר סגן שר החוץ, ניקוס קסידקיס איש מפלגת השמאל סיריזה שבשלטון. בשני צדי המפה הפוליטית, וגם בקרב פרשנים בתקשורת, אפשר לשמוע בעיקר פסימיות חריפה, משולבת במרירות. הדעה הרווחת היא, שהמשבר ייארך עוד שנים ושצפויות התפתחויות גרועות יותר. הדאגות הביטחוניות, בהשוואה, נמצאות במקום נמוך יותר בסדר העדיפויות, אבל גם כאן נאלצים היוונים להתמודד עם אתגרים שלא התנסו בהם בעבר: המדינה היתה תחנה

אנשי משרד ההגנה היווני מספרים שביקשו מישראל הדרכה בהקמת מנגנון מודיעין צבאי אפקטיבי. זהו תחום שהיציבה חלש בו מסורתית בשל הטראומה של תקופת שלטון הקולונלים, אך יוון נוקקת לו כעת לנוכח הסכנה המתגברת של פיגועי טרור מצד ארגונים איסלאמיים קיצוניים באירופה. "לפני 15 שנה ישראל עוררה כאן תיעוב", אמר עורך של עיתון שמרני גדול, "מאז, קרה תהליך הדרגתי שאיננו מבינים עד תום, אבל הדברים השתנו". המהפך קשור במידה רבה במשבר הכלכלי הממושך, המרסק את המדינה. יוון תמכה במשך עשרות שנים במאבק הפלסטיני ונשענה על קשרים כלכליים ענפים עם מדינות ערב. אבל כשהמשבר הכה, הערבים לא יצאו מגדרם כדי לסייע לה ובהמשך כבר היו שקועים בצרות משלהם, עם פרוץ האביב הערבי.

נקודת ציון נוספת היתה פרוץ המרמה, שמוטטה סופית את מה שנותר מהיחסים האסטרטגיים בין ישראל לטורקיה. ירושלים ואתונה מצאו בארדואן יריב משותף, המחזק את שיתוף האינטרסים ביניהן. כעת ישראל

בנט, השבוע. דורש לשפר את העברת המידע צילום: אוליבייה פיטוסי

סגן שר החוץ קסידקיס, עדיין תונאי לשעבר, אמר שהמגבלה העיקרית בקריירה הפוליטית החדשה שבחר לעצמו היא, שהיום כבר אינו יכול לומר כל מה שעולה על דעתו, "כי אני חלק ממפלגה, חלק מהממשלה". אמר – ומיד הפציץ בסדרת אבחנות חדות. "זה הגורל שלנו", אמר על המשבר הכלכלי. "עלינו לשאתו, כפי

אירופית ראשונה עבור עשרות אלפי פליטים שנמלטו בשנה שעברה מאזורי הקרבות במזרח התיכון, בעיקר מסוריה (ביוון חושדים שרשתות מכריחים טורקיות שמחות להוסיף לב"עיותיה של אתונה, בהעלמת עין של הממשלה באנקרה). ועם גלי הפליטים מגיעה גם סכנת הטרור הפוטנציאלית, שיוון כלל אינה ערוכה לקראתה.

ששרדנו גם את מלחמת העיר לם השנייה", שבה היתה יוון תחת כיבוש גרמני. "הפרטנרים האירופים שלנו הקריבו אותנו כדי להציל את המאזנים הכלכליים שלהם. אירופה השקיעה סכומי כסף עצומים בהתמודדות עם המשבר, אך הכסף עבר לבנקים, לא לממשלת יוון. תוך כמה שנים תחול התאוששות, אבל במשך עשרות שנים אנחנו נהיה עבדים לחוב שלנו. הנטל ייפול על בנינו ועל נכדינו".

השילוב בין צרות כלכליות מבית וטלטלה אסטרטגית בחוץ מביא גם את קסידקיס, קומוניסט לשעבר, להעריך את היתרונות המסוימים הגלומים בהתקרבות לישראל: "אנחנו במרכזו של אזור חסר סדר. אזור הים התיכון עולה באש. ישנם שלושה חורים שחורים, ששואבים אליהם את הכל: לוב, סוריה ומעט רחוק יותר עיראק. מסוריה בורחים מיליונים, שמביאים אתם כאוס ולעתים גם טרור. בנסיבות הללו, ישראל ויוון צריכות זו את זו. יש בנינו כבוד הדדי של שתי אומות היסטוריות, אבל 97% מהיחסים בין מדינות מושתתים על אינטרסים. יש לנו כבוד גם לפלסטינים, אך היום איננו מחויבים לבחור ביניהם לביןם".

עמוס הראל